

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24 12410

Leto VII. - Štev. 30

Gorica - 28. julija 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

CERKEV NAM KAŽE PRAVO POT

Ena najhujših skušnjav za številne moderne katoličane je sodelovanje s komunizmom. Ta skušnjava ni od danes, temveč traja že več kot 25 let, odkar se je leta 1934 ustanovila Ljudska fronta v Franciji na priporočilo Kominterne, ter se nato začela komunistična revolucija v Španiji, pri kateri so katoliški Baski menili, da so upravičeni sodelovati s komunisti v obrambi svojih narodnih in socialnih pravic. Takrat je bilo geslo o »ponujanju roki« strašno nevarna vaba za razne »progressivne« katoličane ne samo v Španiji in Franciji, temveč povsod, kjer je takrat vladala demokracija. To se je občutilo tudi na Slovenskem, ko so sprejeli od komunistov ponujano roko mnogi slovenski katoliški levicariji. Ti so potem med vojno stopili tudi v aktivno sodelovanje s komunizmom.

Po vojni se je ta skušnjava stopnjevala zlasti v vseh državah onstran železne zaves. Komunistični režimi so v želji, da čimprej uničijo vpliv Cerkev, ponudili sodelovanje vsem katoličanom, ki se iz verskih razlogov niso hoteli odkrito priključiti komunizmu. Proglasili so vero za privatno stvar, izglasovali zakon o ločitvi Cerkev od države, uničili vse verske organizacije in ves verski tisk, nato pa začeli iskati stika z onimi katoliki, laiki in duhovniki, ki bi bili voljni stopiti v od njih ustanovljene organizacije »katoliške akcije« za laike in razna duhovniška društva, ki so po besedah komunističnih voditeljev imela za namen pospeševati sožitje med režimom in Cerkvijo ter vključiti tudi katoliške verske zavedne mase v izgradnjo socializma. Ker so se komunisti zavedali, da ne morejo kar čez noč uničiti verske zavesti v ljudskih množicah in niti uničiti ves vpliv cerkvene hierarhijske, so hoteli s pomočjo takih svojih organizacij za laike in za duhovnike zaslužiti Cerkev za svoje namene. Te organizacije in društva so smela izdajati tudi svoje časopise in revije, v katerih so neprestano zagovarjali koeksistenco in sodelovanje med katolicizmom in komunizmom, zlasti na socialnem polju, ter zahtevali, naj Cerkev spremeni svoje zadržanje do komunizma.

To je bila huda zmota, ki so ji številni katoliški laiki in tudi duhovniki zapadli v plen. Zlo se je širilo in grozilo, da napravi še večjo škodo kot komunizem sam, saj je bil to sovražnik, ki je razjedal Cerkev od znotraj in grozil uničiti zlasti edinost Cerkev in cerkvene organizacije. Vsled tega je sedaj sveta Cerkev avtoritativno nastopila proti takim težnjam in glasilom, ki širijo take nauke. Najprej je lansko leto obsodila francosko revijo »La Quinzaine« zaradi njenega filokomunizma, ki ga je širila. Nato je letos obsodila poljskega duhovnika Piscekega in njegovo knjigo »Bistvena vprašanja« ter list »Danes in jutri«. Sledila je obsodba sličnih ogrskih časopisov in sedaj, zadnja v vrsti, obsodba češkega lista »Katolické noviny«, ki izhaja v Pragi. Tega je sv. oficij obsodil dne 13. julija, vedno zaradi vzrokov, ki smo jih zgoraj navedli. »Osservatore Romano«, ki prinaša dekret obsodbe dne 24. julija, pojasnjuje: »Omenjeni list... zagovarja z vso gorečnostjo zadržanje režima in dela »progressivne« češkoslovaške duhovščine nasproti pravilnemu zadržanju škofov, spoznavalcev sv. vere in sv. stolice.« »Čeprav boleča, je postala obsodba tega časopisa povsem potrebna.« »Ta obsodba naj bo strog opomin

BARBANA

za one maloštevilne, ki so postali prostovoljno orodje razkrojevalnega delovanja, ki vodi v razkol; naj bo močna vzpodbuda vsem šibkim in neodločnim; naj bo zaslužena pohvala in obodrenje večini duhovščine in katoliških laikov, ki so ostali pogumni in v celoti zvesti nauku in disciplini katoliške Cerkve.«

»Končno naj bo ta obsodba vsem katoličanom, ki žive tostran železne zaves in ki si delajo utvare, da bodo rešili težke probleme z »otvo-

ritvami na levo«, močan opomin, naj pomislijo na položaj, v katerem živijo pri teh narodih Cerkev in katoliške ustanove.« zaključuje vatičanski list.

Bog daj, da bi to razumeli tudi vsi slovenski katoličani na Goriškem in Tržaškem, zlasti izdajatelji in dopisovalci »Novega lista«, ki so s krivi, da se širi med našimi ljudmi filokomunizem. — Cerkev nam kaže pravo pot, hodimo vsi složni po njej.

Kaj je prinesla ženevska konferenca

V soboto zvečer se je v Ženevi zaključila konferenca štirih velikih, ki so se tam zbrali, da bi razpravljali o možnosti razrešenja problemov, ki stoje v ospredju svetovne politike in sicer: o splošni razorožitvi, o vprašanju zedinjenja Nemčije ter o splošni varnosti.

Konferenca, čeprav državniki na njej niso dosegli dokončno veljavnih sporazumov, je velikega pomena, saj so bili vsi istega mnenja, da je treba razrešiti poprej označene probleme. V glavnih obrisih je bil tudi dosežen sporazum med štirimi državnimi voditelji glede načina njihovega razrešenja. Da se ti problemi tudi konkretno razrešijo, so nato sestavili dnevni red za novo konferenco zunanjih ministrov štirih velesil, ki naj bo oktobra meseca in na kateri naj bi zunanji ministri konkretno začeli reševati prejšnja vprašanja.

Tako uradno poročilo. Vendar pa ta sestanek velikih politikov ne sme biti vzrok ne prevelikega niti premalega veselja. Niti se ne smemo varati, da se je politika Sovjetske zveze bistveno spremenila. Vkljub temu namreč, da je vsa sovjetska delegacija bila, proti vsem svojim običajem, izredno vljudna in nasmejana bodisi na večerjeh in sprejemih kot pri razgovorih, so sovjetski politiki s svojimi dejanji pokazali, da so v bistvu in v resnici ostali to, kar so bili: trdi in dosledni tvorci sovjetske politike. Ko je šlo za splošno govorjenje o miru, ki Sovjetov ni niti malo vezalo, so takoj navdušeno pritegnili. (Rusi, kot je znano, so zlasti izvedeni v govorjenju o miru). Ko bi pa morali konkretno kaj ukreniti za ureditev nemškega vprašanja, so ovirali vsak napredek dela v to smer in problem zedinjenja Nemčije so morali politiki prenesti na oktobrsko konferenco.

Skratka, tudi ta mednarodna konferenca je potrdila rek, da se v Rusiji menjavajo časi in diktatorji, ruska politika pa ostane.

Podrobnosti o konferenci

Glede podrobnega poteka te konference, ki bo šla v zgodovino kot tista, ki je postavila konec hladni

vojni, tako vsaj so se izrazili sovjetski zastopniki, bi poudarili najprej to, da je trajala točno šest dni, od ponedeljka do sobote. Poleg uradnih razgovorov med štirimi »velikimi«, ki so se vršili običajno vsak dan popoldne, so bila vsak dan na sporedu najprej jutranja srečanja med štirimi zunanjimi ministri, ki so vsak dan sproti pripravljali material za popoldanske razgovore svojih šefov, ter razne večerje in zajtrke, pri katerih so popili veliko vodke in whiskeyja. Tudi to je bilo potrebno, kadar so zastali razgovori pri konferenčni mizi. Vidi se, da so tudi »veliki« kakor naši dobri Vipavci, najbolj modri so, kadar sede pri kozarcu vina. To je tudi pomagalo, da se je ustvarilo na konferenci neko posebno vzdušje, ki ga na podobnih konferencah do sedaj ni bilo opaziti, vzdušje, ki so ga imenovali »ženevsko vzdušje«; njegova glavni znak je bil v tem, da so bili diplomati drug do drugega izredno prijazni in vljudni, rekli bi domači. To novo »ženevsko vzdušje« je veliko pripomoglo, da se je konferenca pozitivno končala, kajti nekatere trenutke se je bilo bati, da se bodo diplomati razšli, ne da bi kaj koristnega sklenili. Posebno po drugem in tretjem dnevu, ko so Sovjeti zavrnili zapadne predloge glede rešitve nemškega vprašanja in evropske varnosti, se je bilo bati, da bodo razgovori obtičali na mrtvi točki. Z dobro voljo so šli naprej in salomonsko rešili obe težavi tako, da bodo v bodoče obe vprašanji reševali hkrati in ne ločeno kot do sedaj.

Najbolj dramatično pa je bilo na konferenci, ko je v četrtek na razgovorih o splošni razorožitvi Eisenhower nenadoma prišel na dan s predlogom, naj Združene države in Sovjetska zveza dovolijo druga drug, da njih zastopniki fotografirajo vse vojaške naprave na njih ozemlju. Pravijo, da je Bulganin ob tem predlogu moral priznati, da imajo ZDA res dobro voljo za razorožitev.

Poleg diplomatov so se zbrale v Ženevi tudi »diplomatke«. Trije zapadni zastopniki, Eisenhower, Eden in Faure, so prišli namreč na konferenco v spremstvu svojih žen, ki

so med konferenco vabile v goste druga drugo. Sovjeti pa so pustili žene doma, le Zukov je povedal, da ima hčer, ki se je tiste dni omožila, a da je pustil njeno poroko zato, da je lahko prišel na konferenco, da zopet vidi starega tovariša iz vojnih let Eisenhowerja. Ko so Sovjeti vprašali, zakaj niso tudi oni pripekljali svojih žen, so dobili odgovor, da se v Sovjetiji o državnih nikoli ne pove, ali so poročeni ali vdovci ali samski.

Po zaključku konference so že v nedeljo odšli vsi glavni zastopniki domov, da vsak poroča svoji vladi o poteku konference. Z njenimi uspehi so v splošnem svetovni časopisi zadovoljni, le Nemci se nekoliko kisajo, ker bi bili rajši videli, da bi že štirje veliki sprejeli dokončen sklep o zedinjenju Nemčije. Vendar upajo, da se bo to zgodilo jeseni.

Nova italijanska vlada na delu

Pretekli petek je Segnija vlada dobila zaupnico še v senatu, nakar je takoj šla na delo, da izvede začrtani program. Predvsem so pohiteli z delom v senatu in v poslanski zbornici. Tu morajo namreč pretresti in odobriti še proračun raznih ministrstev, ker so z delom precej zaostali. Zato so v senatu z izredno naglico odobrili proračun poštne ministrstva ter odgoditev občinskih volitev na prihodnje leto. Tako je sedaj gotovo, da letos ne bo občinskih in pokrajinskih volitev. Nato je senat sklenil, da gre na počitnice do prihodnjega meseca septembra.

Poslanska zbornica je z delom še bolj zaostala nego senat. Zato imajo poslanci seje še ves tekoči teden. Šele prihodnji teden bodo smeli tudi oni na počitnice. Ministri pa bodo morali povečini ostati v Rimu, ker jih čaka ogromnega dela, saj so zdaj skoro dva meseca izgubili z vladno krizo in sicilskimi volitvami.

Za naše kraje je pomenljivo, da je bila pretekli teden pri prvem ministru Segniju posebna tržaška komisija, ki so jo v glavnem sestavljali dr. Romano, pokr. tajnik KD za Trst, msgr. Santin ter župan inž. Bartoli. Vsi trije so vsak s svojega stališča predložili težave, v katerih živi Trst zlasti zaradi vedno novih beguncev, ki prihajajo iz cone B, in zaradi zastoja trgovine in industrije v Trstu. Prosili so, naj bi pohiteli z odobritvijo znamenitega »rotacijskega sklada«, ki so ga obljubili v pomoč Trstu. To bi bila lepa pomoč tržaškemu gospodarstvu, saj znaša ta sklad skoro 40 milijard lir. Toda zdi se, da zadeva ne bo šla tako hitro, ker gredo sedaj senatorji na počitnice, za njimi pa pojdejo še poslanci. Zato bo moral Trst na obljubljeni denar čakati še vsaj nekaj mesecev.

Preteklo soboto je umrl eden vodilnih ital. komunistov senator Grieco. Odpovedalo mu je srce. Prav

Usoda Posarja

Vlada v Posarju je odobrila sklep, ki so ga sprejeli na razgovorih med Nemčijo in Francijo o plebiscitu glede dokončne ureditve pripadnosti Posarja. Na razgovorih v Parizu so namreč sklenili, da dobi Posarje poseben mednarodni evropski status, toda mora to potrditi posarsko ljudstvo samo na posebnem plebiscitu. Ker je sedaj posarska vlada ta sklep sprejela, se bo plebiscit vršil 23. oktobra. Vse delo za plebiscit je pod kontrollo mednarodne komisije, ki ji načeljuje belgijski senator Dehousse.

Krivičen zakon

V belgijski zbornici so po 18 urni razpravi dokončno sprejeli novi šolski zakon, ki je krivičen do katoliških šol, ker jim jemlje večji del podpore, ki so jo do sedaj uživale, ter jih stavi pod posebno državno kontrolo. Namen novega šolskega zakona, ki so ga predlagali socialisti skupaj z liberalci, je, onemogočiti cvetoče katoliške šole v Belgiji, ker ravno iz njih prihajajo najboljše katoličani. Katoliški Belgijci so se zoper krivični zakon borili z vsemi dovoljenimi sredstvi, a zaman. Koalicija socialistov in liberalcev jih je premagala. Toda zaradi tega se ne bodo vdali. Belgijski škofje so že napovedali, da bodo katoličani sami vzdrževali svoje šole, če jim država noče več pomagati. Upajmo, da bodo v tem uspehi.

APOLOGETSKI KOTIČEK

ZUNAJ CERKVE NI ZVELIČANJA: To je verska resnica, dogma, ki jo moramo vsi verovati. Razodeta je in jo najdemo v sv. pismu ter v cerkvenem izročilu. »Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen.« (Mk 16,16). Te in slične besede Jezusove je katol. Cerkev vedno razumevala tako, da je za vsakogar nujno potrebno za zveličanje, da pripada Cerkvi. Zato pravi četrti lateranski cerkveni zbor: »Ena je resoljna Cerkev vernikov, izven katere se prav nihče ne zveliča.«

Treba je pa, da pravilno razumemo nujnost pripadanja Cerkvi in način pripadanja. »Nujno potrebno je za zveličanje, da vsak vsaj po želji spada k vidnemu cerkvenemu organizmu. Pri onih, ki ne poznajo Cerkev, zadostuje splošna želja, to je pripravljenost izpolniti vse, kar Bog strogo zapoveduje; v tej želji je obsežna želja po Cerkvi, ker Bog strogo hoče, da bi bili vsi člani Cerkve. Kdor torej nima te želje, ne more biti v stanu milosti božje; torej ne more spadati k Cerkvi.« (Grieco).

Kdor pa Cerkev pozna, je moralno dolžan stopiti vanjo ter postati njen član tudi v resnici in ne samo po želji. Kdor po lastni krivdi ostane zunaj Cerkev, ne more biti zveličan.

Kdor torej ostane zunaj Cerkve, ker je ne pozna in je ne more poznati, se lahko zveliča, če ima vsaj željo storiti vse, kar Bog strogo zapoveduje. To je stanje poganov in drugih, ki brez lastne krivde katol. Cerkev ne poznajo ali vsaj ne dovolj. Tisti pa, ki katol. Cerkev poznajo ali bi jo vsaj lahko dobro poznali, pa vanjo ne vstopijo, se ne morejo zveličati.

V kakšnem stanju je kdo, je večkrat težko presoditi; zato moramo zadnjo sodbo o zveličanju umrlih prepustiti Bogu. Za nas, ki živimo v krščanskih deželah, pa je nepremagljiva nevednost glede Cerkve skoraj nemogoča. Zato je za zveličanje vsakogar pri nas nujno, da je član Cerkve.

Poravnajte naročnino

NAŠ TEDEN V CERKVI

31. julija, 9. pob. nedelja; sv. Ignacij Lojolski
1. avgusta, ponedeljek: Vezi sv. Petra.
2. avgusta, torek: Porciunkula; sv. Alfonz Lige.
3. avgusta, sredo: Najdba sv. Stefana, Lidijska.
4. avgusta, četrtek: sv. Dominik
5. avgusta, 1. petek: Marija Snežnica
6. avgusta, sobota: Gospodovo Spremenjenje.

SV. IGNACIJ LOJOLSKI (1491-1556), po poklicu vojaški častnik, je, stremec po časti in slavi, bil pri obleganju Pamplone (severna Španija) ranjen v nogo. Med zdravljenjem je bral, ker drugega ni imel, življenje svetnikov. Spoznal je, da so svetniki, ki služijo nebesnemu življenju in pehanje za puhlo slavo. Tedaj je imel dobrih trideset let. V neki votlini pri mestu Manresa je preživel skoro eno leto v molitvi, premišljevanju in pokori. Tu je, neštudiran, sestavil drobno, a čudovito, po

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je zagledal mesto, se je zjokal nad njim in rekel: »O da bi bilo spoznalo tudi ti na ta svoj dan, kaj ti je v mir! Tako pa je skrito pred tvojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi nad te, ko te bodo tvoji sovražniki obdali z nasipom in te oblegali ter stikali od vseh strani: in v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke in tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.« In stopivši v tempelj je začel izganjati tiste, ki so tam prodajali in kupovali, in jim je govoril: »Moja hiša naj bo hiša molitve, vi pa ste iz nje napravili razbojniško jamo.« In učil je vsak dan v templju.

Kako, da ni bil Jezus vesel te veličastne proslave? Saj je s tem navdušenjem dala judovska množica tako lep dokaz svoje hvalečnosti in ljubezni do njega. Za vso njegovo čudežno pomoč in tolažbo nesrečnim, za dobroščnost njegovo in ljudomilost do najbolj preprostih, za njegove nastope proti zlagani farizejski pravičnosti ga ljudstvo dviga visoko nad ves narod: »Hozana sinu Davidovemu!«

Vendar ni to, kar je on hotel. Bog Sin je on in Očešnik, da spravi vse ljudi z Očetom in nebesih in da jim tudi nebesa odpre. Kako malo pa jih je med Judi te vere, dasi jim ni manjkalo priljubljenosti, da bi z dobro voljo lahko prišli do tega spoznanja! Tako pa pojde ta čas obiskanja brez vsake koristi mimo njih, pozabljeni bodo vse dobrote, kot hogokletneža ga bodo sodili: »Križaj ga!« Žalosten gleda v duhu bodoče razdejavanje in pogin, ki pride za kazen nad to ljudstvo, in usmiljenje mu izvabi solze iz oči.

Od Kristusa, ki se je kot zmagovalček nad smrtjo vrnil v nebo k Očetu, je sv. Cerkev sprejela in nadaljevala njegovo delovanje na zemlji.

Iz življenja Cerkve

KATOLICANI V INDIJI

Indijski premier Nehru, ki je ob svojem nedavnem obisku v Evropi bil sprejet tudi pri sv. očetu Piju XII., je poglavar države, ki šteje 13 nadškofij, 40 škofij, 8 apost. prefektur lat. obreda in 5 škofij sirske-malabarskega obreda. Vseh katolčanov je v Indiji 5 milijonov.

ZELEZNICARJI PRI SV. OČETU

Pred dnevi, ob priliki posvetitve kapelice sv. Križa na glavnem rimskem kolodvoru, je papež sprejel v vatikanski baziliki veliko skupino železničarjev, katerim je med drugim dejal, da upa, da ni daleč dan, ko bo rešitev socialnega vprašanja v duhu krščanskega nauka pripeljala h Kristusu delavske mase. Noben dober katoličan ne more biti nasproten temu, da se delavci združujejo v svojih organizacijah, toda, je poudaril Pij XII., predno začno preko svojih organizacij zahtevati svoje pravice, je prav, da skušajo do-

vsem svetu znano knjižico: Duhovne vaje. Ta knjižica je temelj vsem poznejšim duhovnim vajam, do današnjega dne, in je postredovala nešteto spreobrnjenj.

Več kot tridesetleten se ni sramoval obiskovati gimnazijo z dečki; šel je na univerzo, postal duhovnik in je ustanovil jezuitski red.

Očividno je poklicala božja Previdnost Ignacija v brambo Cerkve in krščanskega življenja. Prav tedaj je odpadli menih, Martin Luter, širil odpad od Cerkve. Ignacija je pa postavil svoj red v popolno službo in pokorščino sv. očetu. Prav zato je bil ta red, in je še vedno, od brezbožne znanosti in od nasilnih vlad najbolj zasvočen in preganjan.

V tistem času se je vsled prekomernega študiranja in upoštevanja starih poganskih grških in latinskih pisateljev začelo širiti med katoliki pogansko gledanje na svet in tudi pogansko življenje. Sv. Ignacij je pa zapisal kratek stavek v svoje Duhovne vaje: »Človek je ustvarjen, da Boga časti, mu služi in se tako zveliča.«

Ta življenjski namen je pravi, vsi drugi so zmotni. To velja tudi za nas.

Hotel je, da v njej živi in po njej deluje: Cerkev je zdaj njegovo skrivnostno telo na zemlji. In tudi njej se piše enaka usoda, kakršne je bil deležen njen božji Ustanovitelj, Kristus.

Tekom dolгих stoletij se je Cerkev vkoreninila in razširila po vseh delih sveta. Pod vplivom njenih nauk in ustanov se je človeštvo prekravilo: začela se je priznavati naravna pravica človeške osebe, omilila so se nasprotja med različnimi stanov in narodi, ustanovilo redno zakonsko in družinsko življenje, dvignila se je splošna pravost, vpe-ljala krščanska dobrotelost, z nje-njo pomočjo se je širila omika, raz-vijala znanost in umetnost. Vzgojno delo Cerkve je privedlo divja ljudstva do visoke omike krščanskih narodov.

Današnji svet priznava, da je Cerkev izvršila veliko, plemenito delo, ko je vpeljala med narode krščan-sko kulturo, in jo hvali kot veliko dobrotelno človeštva. Toda za njene razodete nauke, za zakramente in življenje milosti ne kaže razumeva-nja. Ta »hozana« ni izraz vdanosti do nje, ne priznanje njenega dela za duše, temveč izraz zadoščenja nad doseženim totranskim napredkom.

Cerkev pa ve, da ji je od Kristusa poverjena naloga, da človeštvu ozna-nja božje nauke, da posreduje z za-kramenti milost božjo in vodi ljudi k zveličanju. To je njeno pravo delo; napredek in omika so samo pojavi, ki nujno spremljajo življe-nje po veri in njeno prizadevanje za zveličanje duš.

Kakor se bo življenje odtuževalo veri v Boga in spoštovanju njegovih zapovedi, v isti meri se bo vračalo človeštvo nazaj k prvotnemu bar-barstvu. In kar je sovražnikov bož-jih na svetu, vsi ti sovražijo tudi Cerkev — kljub njenim zaslugam za človeštvo. Kako naj Cerkev ne ob-žaluje takega razvoja, ki ruši teme-lje pravega napredka! Saj si človek na ta način sam piše svojo obsodbo, za to — in onstransko življenje.

seči mirnim potom. Nato je papež pozval delavce, naj ne mislijo le na materialno stran življenja. Zapade nevarni samopre-varni tisti, ki zanemarija v sebi duhovno življenje, ki mu je bilo dano po krstu. »Predvsem morate biti notranji kristjani. Varujte se lažnivega kvasa farizejskega današnjega časa. Socialna delavnost da, to-da pravočasna, enodušna, plemenita, toda nobene dejavnosti, ki bi izhajala iz sovraštva ali bi skrbela samo za materialno stran življenja in ne priznavala ali celo tajila nadnaravne vrednote duše. Cerkev hoče videti, da se socialno vprašanje re-šuje, toda nikakor ne za ceno pogube duše.«

NEHRU V VATIKANU

Papež Pij XII. je 8. 7. 1955 dopoldne sprejel v slovesni zasebni avdienci indij-skega preda, vlade Nehru-ja, ki je bil na potovanju po Evropi in Ameriki. Pa-pež ga je zadržal v razgovoru v svoji za-sebni knjižnici nad 20 minut, nakar je

sprejel še njegovo spremstvo. Končno si je Nehru ogledal še nekatere znamenitosti va-tikanskih muzejev in vat. baziliko. Izja-vil je, da je hvaležen za sprejem pri pa-pežu, ki je nanj naredil najgloblji vtis.

BENEDIKTINCI OB GALILEJSKEM JEZERU

S slovesnim obredom je v navzočnosti cerkvenih dostojanstvenikov in predstavi-nikov izraelske države, pater Leo Ruddloff nedavno odprl novi benediktinski samo-stan, ki je zgrajen na bregu Galilejskega jezera. Tja bodo prispeli štirje benediktin-ski patri iz jeruzalemske opatije, ki bodo vršili svoje misijonsko delovanje med pre-bivalstvom, ki živi v okolici Galilejskega jezera. Nova stavba je zgrajena iz dveh delov. En del predstavlja ruševine starega templja iz 4. stoletja. Ima ohranjenih še precej mozaikov, ki predstavljajo pomno-ževanje kruhov in rib.

KAPLANI V NEMŠKI VOJSKI

Nemški vojni minister je izjavil, da si je težko predstavljati vojsko brez verske svobode. Dušnopastirstvo v vojski bo za-upano verskim skupnostim, ki bodo ime-novale svoje vojaške kurate, ki pa bodo morali dobro poznati vojaško okolje in po-

goje vojaškega življenja. Da bodo duhovni-ki mogli pozitivno vršiti svoje poslanstvo, bodo na vsak regiment vojakov, to je na 15.000 vojakov, imenovali enega katoliškega in enega protestantskega kaplana.

KATOLISKI ZAVOD ROCKFORD

V Kansas City je podelil diplomu častne-ga doktorja amerškemu admiralu Straussu, predsedniku ameriške komisije za atom-sko energijo. V svojem zahvalnem nagovo-ru je dejal, da ne veruje, da bi vsemogočni Stvarnik dal svoje darove človeku zato, da bi v trenutku uničil vse človekove stvari-tve, spomenike lastne kulture, v stoletjih zbrane umske zaklade, z eno besedo do-kaze stalne božje ljubezni in milosti. Za-ključil je svoj govor, da mora sprostitev sile atoma služiti v vedno večje dobro člo-veku in skupnosti.

PO POROČILU K.I.P.A. iz Beograda, je prišlo do sporazuma med zastopniki bap-tistične cerkve v Jugoslaviji in državo, ki bo dajala baptističnim duhovnikom in njihovim družinam zavarovanje in podpo-ro. Kot proti uslugo pa je država zahteva-la podporo režimu in sodelovanje z dru-gimi verskimi skupnostmi v boju proti ka-toliški Cerkvi.

Za marsikoga in za marsikatero

Obleka je bila vse čase znak omike in izobrazbe. Na kako nizki stopnji so divjaki po afriških in avstralskih gozdovih in planjavah!

»Obleka naredi človeka,« veli naš pre-govor. Ne v tem smislu, da človeško telo že samo po sebi ni umotvor, ali da ni lepo, ampak da ta umotvor primerno za-krrije, ga primerno varuje, da ni izpostavljen kot zaklad brez varstva na cesti. S tem ga obvaruje poželjivih pogledov, kroti strasti, ne samo v človeku samem, ampak tudi v bližnjem. Tako je človek od te stra-ni zavarovan, da ne zapade neurejenim strastem, da ne postane žival, ostane člo-vek, ki se bolj in bolj dviga z lahkoto od kreposti do kreposti, postaja bolj in bolj plemenit človek.

Človek je namreč spolno bitje; sta dva spola, moški in ženski. V obeh je medse-bojno večje ali manjše nagnjenje. To se po raznih vplivih vzbuja, veča. Tudi in predvsem vpliva nanj razgaljenost telesa. Čim večja je, čim bolj izredna, tem bolj vpliva.

Nekateri živijo tako, kot da je spolnost centrum in gibalno vsega življenja: misli, želje, pogledi, govorjenje, vedenje, dejanje, zabava, umetnost: vse se pogreza in jih pogreza v spolnost. Tako so slabši od ži-vali. Ti so prvi žrtve nedostojne mode.

So pa tudi sramežljivi, dostojni, nedolžni, tem je nedostojna moda neprestana skušnjava. Koliko mladine se, ko vidi tako modo, pokvari.

Zato se morajo zavedati vsi, ki se obla-čijo neprimerno, to je: se preveč razga-ljajo, da so krivi mnogih grehov.

Dekle, ki se nedostojno razgaljaš s svojo modo, ti bi rada dobila dobrega in zve-stega moža? Ali morda ne bo prav tebi v kazen neka bodoča nesramežljivka za-peljala tvojega moža? Tedaj boš zdihovala. Kar seješ, boš žela.

Kako so res nekatere ženske, pa naj se imenujejo žene ali gospodične, dekleta ali gospe, lahkomišelnice. Celo v cerkev pridejo brez rokavov, s prekratkimi rokavi, z iz-zivajočo pretresno ali prozorno obleko, pa tam pokleknejo pred Bogom in ga prosijo pomoči: »Pomagaj, saj si dober, usliši me, saj te tako prosim. Toda veš, jaz tebe ne poslušam, ni mi mar, kar mi govoriš po Cerkvi glede mode. Veš, to je čisto moja zadeva. Torej, hitro me usliši!« Gre kot oni farizej, neoparjena na svoj dom.

In menite, da je dostojno, nič pohujšljivo, če fantje nosijo kratke hlačke, skoraj kot kopalne? Ali da so pri delu v samih hlačah, ne meniš se za mimoidoče? Tudi njih razgaljenost, vznemirja! Niso brez greha.

Cerkev zahteva v božjem hramu dostojno obleko. A ne takó kot da je zunaj vse do-voljeno. Pač pa tudi budi s tem, da si tudi zunaj pošten! V cerkvi je Bog v tabe-rnaklju, zunaj pa so živi tabernaklji. Ali ne veste, da so vaša telesa tempelj svetega Duha. In kdor tempelj skrini, ga bo Bog kaznoval,« opozarja in svari sv. Pavel.

nja več; morda ga ima še največ ona sa-ma, ki si niti ne predstavlja, kako resno je njeno stanje.

VELIKO ŽRTEV ZA ČLOVEŠTVO je že doprinesel prof. Ponzio, znani radiolog, ki si je vsled najrazličnejših poskusov z ra-dijem na polju medicine, nakopal nevarno obliko obolenja na raku. V zadnjih dvaj-setih letih je junaško prestal zaradi tega nič manj kot sedemnajst operacij. Nedavno od tega je srečno prestal sedemnajsto ope-racijo. Ta zdravnik spada nedvomno med one redke in edinstvene ljudi, ki nesebično žrtvujejo svoje zdravje in svoje življenje v prid človeštvu.

IZKLJUČILI SO JIH. Vodstvo italijanske krščanske demokracije je začasno izključilo tri demokršanske politike, ker so se brez vednosti vodstva udeležili svetovnega kon-gresa za mir v Helsinkih; Aristida Mar-chettija pa so izključili iz stranke za ved-no zaradi njegovih filokomunističnih te-ženj. V svojem časopisu »Prospettiva« je namreč Marchetti večkrat zagovarjal zvezo s komunisti. Fanfani, kot tajnik de-mokršanske stranke, je Marchettija za-radi takega pisanja izključil za vedno iz stranke, češ da ne more trpeti maskiranih komunistov med demokristjani.

DESETLETNICO IZHAJANJA praznuje ital. ilustrirani list »Oggie«, ki smo zadnjič o njem povedali, da je dosegel en milijon naklade. Za to priliko je list dobil čestitke od vsepovsod, ne samo iz Italije, temveč tudi iz inozemstva. Zanimivo je, da so listu poslali čestitke tudi milanski nadškof msgr. Montini in bolonjski kardinal Lercaro. Ena-ko je listu čestital tudi p. Lombardi.

Vatikanska pošta

V nobenem, še tako velikem poštnem uradu po vsem svetu ni videti ljudi tolikih narodnosti in slišati tako različne jezike, kakor v majhnem uradu vatikanske pošte.

Vatikan je najmanjša država na svetu, nima niti tisoč prebivalcev; po površini je pa manjša od najmanjše vasi, ker ni-ma niti polovice kvadratnega kilometra. Vendar je njegova pošta najznamenitejša, ker ima za delokrog ves svet. Tja prihajajo poročila in pisma iz najbolj oddalje-nih krajev, kakor tudi odhajajo od tam v vse, tudi najmanj znane kraje zemeljske površine.

Človek tako rad »oznanja«, če kam gre, posebno še kadar obišče bolj znamenite kraje. Tudi Rim in posebno Vatikan ne delata izjeme: zdi se celo, da neki kraji še bolj pospešujejo to »slabost«, kakor močvirni kraji mrzlico; kar pa ne smemo obojati, ker s pošto napravimo znaneem in prijateljem veselje, posebno še ko do-bijo pozdrave na razglednicah z vatican-skimi znamkami, ki so vedno raznolične in lepe.

Tako je naravno, da ima vatikanska po-šta dosti dela s prodajanjem in odpravo pisem in razglednic, ki se zbirajo, razen na pošti, še v enajstih nabiralnikih, raz-postavljenih po raznih prostorih Vatikana, celo na stehi cerkve sv. Petra.

Seveda ni to glavno delo pošte. V Vati-kanu se nahaja vodstvo vesoljne Cerkve, zato odhaja od tam vse dopisovanje, ki je v zvezi s tem. Potem še vse dopisovanje z misijoni, z različnimi ustanovami, zavodi, šolami, redovi itd. Tako tudi tiskovine va-tikanske tiskarne in drugo.

Pa tudi notri prihaja dosti »pošte«. Vsak dan je pride čez tisoč kilogramov iz vseh delov sveta.

Samo na sv. očeta je dnevno naslovlje-nih kakih sto kilogramov pisem iz vseh krajev in od vsake vrste ljudi, ki se obra-čajo nanj v vseh mogočih zadevah, javnih in zasebnih. Svet seveda ne zve za to ko-respondenco, razen tu in tam za kakšno malenkost, kot n. pr. za otroško preprosto pismo ministranta Marka objavljeno v Ci-viltà Cattolica.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus! Sveti oče! Pošiljam Vam svoje najprišrčnejše pozdra-ve in Vam želim dobro zdravje. Želim, da bi se komunizem kmalu nehal, da bi lahko šel potem za misijonarja v Indijo. Sem v četrtem razredu. Učimo se samo komunistične stvari. Rad ministriram. Kdo pa ministrira Vam, sveti oče, kadar da-rujete sveto mašo? Naš katehet nam ne zna odgovoriti na to vprašanje. Jaz bi Vam rad ministriral, pa ne morem priti v Rim. Edino, kar lahko storim, je, da Vam pošljem nekaj našega vina za sveto mašo. Slišal sem dosti o fatimskih otrokih. Tudi jaz bi rad vzel kakšno žrtvico nase, ker molim vsak dan rožni venec v Vaš namen. Prosim papeškega blagoslova zame, za mo-je starše, za moji sestri Ana in Marijo in za vse otroke naše vasi. Z Bogom! Marko.«

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

PREDAVANJE UNIV. PROF. SLODNJAKA O SLOV. LITERATURI V CELOVCU.
»Koroška kronika« z dne 21. julija poroča, da je 14. istega meseca univ. prof. Slodnjak iz Ljubljane predaval učiteljem dvojezičnih šol. Predavanje se je vršilo v nemščini. Poleg učiteljstva sta bila prisotna tudi kult. referent deželne vlade in jugoslov. konzularni predstavnik pri avstrijski vladi. Predavatelj je v kratkih obdobjih o črtal razvoj slov. književnosti od njenih početkov pa do Cankarja. Ob zaključku svojega poročila »Koroška kronika« pravi, da »bi bilo zelo koristno, da bi v okviru kulturne izmenjave slovenski znanstveniki večkrat prihajali na Koroško in predavali tudi širšemu nemškemu občinstvu o podobnih temah, kar bi mnogo pripomoglo k boljšemu medsebojnemu razumevanju obeh ljudstev tako v deželi kot tudi preko meja.«

NOVE, SREBRNE IN ZLATE MAŠE. V nedeljo 16. julija so slov. Korošci od vseh strani prihajali v središče Roža, v St. Jakob. Tam je na prostem bila nova maša, ki jo je pel č. g. Mihael Kristof. Bila je to velika in lepa slovesnost. Sentiška godba iz Podjune je spremljala ljudsko petje. V Šmarjeti v Rožu pa je v nedeljo imel novo mašo č. g. Maksimiljan Mihor. Sre-

brno mašo je istega dne daroval č. g. Jože Kaglek iz Skočjana in zlato mašo č. g. Lučovnik Janko. Še dva zlatomašnika jubileja so koroški Slovenci praznovali dne 20. julija: obhajala sta ju č. g. Tomaž Ubbing in Janez Sekol. Koroška je lahko ponosna na tako lepe dogodke in jubileje!

JUGOSLAVIJA IN ITALIJA SE BORI TA PROTI TOČI. V Jugoslaviji so se vršili dvodnevni razgovori za obrambo proti toči v obmejnih krajih Goriške. Obe komisiji sta si ogledali tudi že obstoječe naprave za to obrambo na Vipavskem in v Brdih. Pri teh razgovorih so dosegli sporazum o še tesnejšem sodelovanju obeh držav na tem področju in sklenili, da se hosta obe državi medsebojno obveščata o doseženih uspehih v uporabljanju sredstev za borbo proti toči. Prvič so se te vrste razgovori vršili meseca aprila v Veroni, kjer poučujo je na univerzi predsednik ital. komisije.

KJE JE MORALA? se vprašujejo »Primorske novice« z dne 22. julija, ki »zha-jajo v Novi Gorici. V vladnih krogih FLRJ so se začeli namreč razburjati zaradi nenadnega povišanja cen industrijskim proizvodom, obrtnim uslugam in prehrani. Posebno se je to razširilo po menzah in restavracijah. Tako je n. pr. prišlo do ob-sojanja vrednih primerov v Ajdovščini, piše list, in v Novi Gorici. »Prim. novice« označujejo to početje za »poizkus izkoriš-čanja« in »iskanja lahkega, neupravičene-ga zasluga na račun delovnega ljudstva.«

okoli 230 glav goveda, 60 prašičev, 50 konj, 50 ovac, 500 glav perutnine. Posebej hodo pripravili paviljon za krmo in krmiljenje, kjer bodo pokazali pravilen način krmilje-nja. Ker je Slovenija vzrejno središče plemenske živine za vso Jugoslavijo, se obeta, da bo ta razstava res zanimiva za živino-rejce iz vse države.

Vprašujete odgovarjamo

SLOV. PRIROČNI LEKSIKON

V neki knjigarni v Trstu sem videl in kupil novi »Slovenski priročni leksikon«. Podobna knjiga nam je manjkala, zato sem jo kupil. Toda ob prelistavanju sem opa-zil, da marsikdaj zaide v nasprotje s tem, kar pišejo druge podobne knjige na Za-padu, zlasti da si nasprotuje s katoliško filozofijo in zgodovino. Kaj pravite, ali sme katoličan imeti pri sebi tako knjigo?
Fr. C., Trst

Tudi mi smo že videli to zadnjo knji-ževno novost v slovenskih knjigarnah v Tr-stu in Gorici ter imamo namen pozneje kaj več o tej knjigi povedati. Za danes Vam v odgovor moramo pritrditi, da je res, kar ste opazili. Novi leksikon, ki naj bi bil nekaka mala enciklopedija, podob-nokot pri Italijanih »Dizionario Melzie«, je svetovnonazorsko strogo opredeljen po marksistično-leninističnih naukih in kaj drugega tudi pričakovati ni mogče. Kadar gre za pojme z verskega ali cerkvenega ob-močja je leksikon neznanstven in ponavlja trditve, ki so bile v modi v zap. Evropi pred sto leti, ko je živel Marks, pozneje pa že stokrat ovržene. To je običajno v vsej ko-munistični literaturi in znanosti. Tako n. pr. ste gotovo opazili, da leksikon ne raz-la-ga besede »Boga« ne Kristus. Pod besedo krščanstvo ali Vatikan pa je natvezil to-liko bedastoč, da bi v zapadnem svetu bilo vsakogar sram kaj podobnega napisati.

Komunisti pa nimajo sramu in pišejo, kar jim je ukazano. Zato pameten človek ne bo hodil v njih knjigah iskat pojasnil v rečeh, ki zadevajo krščansko vero. Glede tega smo si torej na jasnem. Ker pa Slov. priročni leksikon ni knjiga, ki bi nalašč razpravljala o verskih dogmah in jih ru-sila, smo menjena, da ne spada v vrsto knjig, ki so obsojene po samem pravu (ipso jure) v smislu kan. 1399, ter ga zato smejo tudi katoličani hraniti in se ga po-služevati, posebno ker drugega v sloven-skem jeziku nimamo. Seveda mora biti člo-vek pri njegovi uporabi previden iz razlo-gov, ki smo jih zgoraj omenili. To velja za vsako knjigo, ki jo komunisti izdajo.

PRIKAZOVANJA V REGGIO EMILIA

Brala sem v raznih časopisih o nekih prikazovanjih M. B. v Reggio Emilia. Se-daj slišim, da se pripravlja skupina Gori-čanov tja na romanje. Tudi sama bi se tega romanja rada udeležila, a ne vem, koliko je resnice na teh prikazovanjih. Kaj pravite vi k temu?

Emilija V., Gorica

Res je, da so razni časopisi pisali v zad-njih mesecih o nekih prikazovanjih v Reggio Emilia. Do sedaj se ni vedelo, ali je na tem kaj resnice ali je vse le slepa-rija. Sedaj je pa spregovoril škof iz Reggio Emilia. Msgr. Socche je glede zatrjevanih prikazovanj v svojem škofovskem mestu dal naslednje poročilo, ki ga prinašamo po li-stu »Osservatore Romano« z dne 22. julija: »Glede stvari, ki so se baje zgodile na trgu pred stolnico v Reggio Emilia, ponov-no trdimo, da ni ničesar, kar bi pričalo, da so se v resnici zgodile ali celo da je na njih kaj nadnaravnega. Vsekakor znova prepovedujemo duhovnikom, redovnikom in redovnicam iz naše in iz drugih škofij, da bi prisostvovali...«
Iz tega sledi, da tudi ni prav, če se ta-kih navideznih prikazovanj udeležujejo verniki. Ne bodimo željni praznih novosti, saj imamo dovolj pravih božjih poti za molitev in za romanje.

VLADA IZZIVA
Medtem se je bližal praznik sv. Rešnjega Telesa, katerega je vlada ukinita pred ne-kaj tedni. Pod pritiskom javnosti je vlada toliko popustila, da je dovolila telovsko procesijo, katere naj bi se vršila v soboto 11. junija, ne na praznik (po dogovoru med oblastjo in škofijo). Toda na praznik ob 20h zvečer je vlada poklicala škofijo in sporočila, da se v soboto procesija ne sme vršiti... »Praznik je bil danes, pa ste menda pozabili to...« Tedaj je pa cerkvena oblast dala v javnost, da se bo procesija vršila, kljub policijski prepovedi. V petek in soboto cel dan so vse radijske postaje javljale, da je procesija odpovedana v spo-razumu med vlado in Cerkvijo... Toda vsi smo vedeli, da je to laž, zato smo pozivali ljudi, da naj pokažejo, če imajo res kaj močnatosti in če so pripravljeni za vero kaj žrtvovati... Kljub vsem naporom policije, da bi onemogočila to versko manifestacijo, se je zbralo kakih 300.000 ljudi. Procesije ni bilo po ulicah, temveč samo v notra-njosti stolnice, toda narod je nato molče manifestiral po ulicah... V besni slepoti je notranji minister Borlenghi naročil, naj zaupni ljudje sežgo državno zastavo in so nato skočili zločinski načrt, da so katoličani izdajalsko sežgali zastavo... Nato se je pa začelo. Sovražniki so pripravili vse, da bi katoliško vero sploh izbrisali iz Argentine. 20. 6. je menda bilo dolo-čeno sežgati vse cerkve in poklati duhov-nike... Zato so pa pohiteli iz vrst oboro-ženih narodnih sil, da bi ta zločin prehi-teli, in tako je počila 16. 6. revolucija, o kateri poteku se je zunaj vedelo več kot pa pri nas, čeprav smo slišali pokanje.

DUHOVNIKE ODPELJEJO

Tisto noč je policija odpeljala vse du-hovnike. Namen je bil strahotno zločinski, toda policija je iz naroda in z narodom čuti, zato se duhovnikom na splošno ni nič hudega zgodilo. Po dveh nočeh in enem dnevu so bili vsi na svobodi.
Čudno prečudno je to, kako da je pe-šice katolikov mogla dobiti tako zmago... Čudovito delo božje previdnosti! Ni moje delo, da razložim to. Zaslužen je za bilo s tem, ker ta narod je dobrega srca, vere pa ne spolnjuje, ker je ne pozna. V veri ni poučen, a v srečo je veren...

Položaj danes še ni čist, toda vidimo že, kam to pelje, in imamo veliko upanje, da je Bog to dopustil za veliko bodočnost verskega življenja tukaj, kajti premnogi, ki ni hodil prej v cerkev, je postal sedaj praktičen katoličan.

Poslušajte versko uro na radiu Trst A vsako nedeljo ob 11,30!

JECO SV. METODA HOČEJO OPRATI MADEŽA. V arhivu škofije Passau so našli staro listino, iz katere je razvidno, da so nemški škofje, ki so obsojili sv. Metoda na zapor, imeli tega zaprtega v benedik-tinskem samostanu Niederalteich pri Pas-sauu. V tem samostanu je sv. Metod pre-bil tri leta in pol v ječi. Tik pred zadnjo vojno so iz tega samostana odšli nekateri člani v Romunijo, da tam ustanove bene-diktinski samostan vzhodnega obreda, ki naj bi bil nekako zadostilo za krivice, katere so se v istem samostanu zgodile sv. Metodu. Vojna je sicer njih namero preprečila, vendar je še vedno niso opusti-li. (Kr. božje).

GOSPODARSTVO

Letošnja košnja

KOSNJA gre h kraju. Letos se kmetje prav nič ne hvalijo s senom; malo ga je. Ker je bila pomlad tako suha in hladna, je bila trava, čeprav velika, zelo redka. Drugi vzrok pa je v tem, da so travniki — zlasti na Krasu — malo očisti in pognoje-ni. Zopet pa bi pogrešili, če bi odvisni gnoj v tem času trosili po travnikih. Gnoj, ki je na gnojišču v nadlego, je treba speljati na velike kope in dobro pokriti z zemljo; sredi jeseni pa ga raztrosimo po travnikih.

Poleg sena je za živino najvažnejše kr-milo detelja, ali »medika«. Cim plemenit-ejša je rastlina, tem več »sovržnikov« jo ogroža. Tako tudi z deteljo, katero nepre-stano zalezuje škodljiva predenica (lasje). Proti njej se bori kmet takole: pokositi je treba deteljo na okuženem kraju in še nekoliko naokrog. Tako nakošeno deteljo posušimo in sežgemo, ker je okužena. Ves prostor, kjer je predenica rastla, globoko prekopljemo, kajti korenine predenice se globoko zarijejo v zemljo. Slednjič je zelo koristno, da prekopano zemljo poskopimo z raztopino modre galice in žveplene ki-sline 25%. — Ne pozabite, da se približuje mesec avgust, ki je najprimernejši čas za setev rdeče detelje.

Listna gosenica

Fitopatološki zavod sporoča, da se je tudi letos pojavila, posebej na Krasu, list-na gosenica (Lymantria dispar), ki dela hudo škodo na gozdnem listnatem drevju, predvsem na hrastu. Pričela je napadati tudi sadno drevje, katerega popolnoma ogoli in s tem ogroža letošnji pridelek.

Stoletnica šole v Borštu

NEKAJ KRONIKE O NASTANKU IN RASTI TE ŠOLE

(Nadaljevanje in konec)

Razdobja borštanske šole lahko delimo v tri dobe: doba pred ustanovitvi-jo šole do leta 1854; doba pomožne šole od leta 1854 do 1883 in doba redne šole od 1883 dalje. Šolsko leto 1854-55 ve-lja torej kot letnica ustanovitve borštanske šole. Vsota 50 gl., ki jo je škof Legat do-ložil po dekretu g. Čadežu, je uradni in ustanovni akt te šole. Vedeti moramo nam-reč, da je v bivši Avstriji veljal konkordat, po katerem je bila višja šolska oblast v rokah škofijskega konzistorija in škof je imel vse pravice ustanavljati šole ter na-mesčati učno osebje, katerega so ustanov-ljali v takratni dobi duhovniki ter orga-nisti. Prvi redno nameščen učitelj Zdravko Priložnik je nastopil službo leta 1885, po-učeval je do leta 1889. V teh letih je sam poučeval povprečno 112 učencev vsako leto! Zaradi hude boleznosti se je moral odreči službovanju. Umrli je leta 1891 v Gorici. Njegov naslednik je bil Ivan Perko. Zelo se je moral truditi ob vstopu v služ-bo, da bi popravil, kar je težka Preložni-kova bolezen škodovala pouku in discipli-ni. Perko beleži v kroniki za 1890-91 »Važen zgodetek mora se prištevati tristo-letnica smrti sv. Alojzija. Njemu na čast

imela se je tri dni pred njegovim godom služba Božja z izpostavljenim sv. rešnjim Telesom. Te slovesnosti so se udeležili šol-ski otroci.« Šolskih otrok je bilo še vedno 115!

Pri izterjatvi stanarine in pavilija od županov je imel vedno težave kakor nje-gov predhodnik Preložnik. Zato se je Perko odločil za boljše mesto. Ker novega učitelja ni bilo, ga je nadomestoval tri-krat na teden dolinski učitelj Fran Jereb. 1892 pa je v Borštu Ferdo Breitschoph, ki beleži: »sen našel otroke zelo razposajene in neposlušne (hudozne), a to ne morda iz vzroka, da bi jih učitelji zanemarjali — ne, ampak kriva je temu nemarnost star-šev in vsakovrstni Tržčani, ki le sem do-hajajo.« Morda taka ocena izhaja iz za-grenjenosti zaradi velikih težav, ki jih je srečal med svojim službovanjem v Borštu. »Pritrditi moram svojim prejšnjim tovari-šem namreč v tem, da župani so tisti, ki učitelju največ grenijo dneve tukajšnjega obstanke. Preden človeku izplačajo kar mu gre, mora se jih na vse načine strašiti.« Tudi Breitschoph je še mlad zbolel in leta 1895 umrl. »Z vseh strani listre prihiteli so kolegi ranjcega, da bi se zadnjič poslo-vili od njega na tem svetu« piše učitelj Trobec. Isti dan se je nabrala med učitel-jstvom in drugim ljudstvom še precej lepa vsota denarja za blagemu vzornemu učite-lju napraviti spomenik, ki ga še danes vidimo na borštanskem pokopališču.

Nov kaplan Fran Cvejn, po rodu Čeh,

se je takoj ponudil za poučevanje na šoli, njegova prošnja je bila sprejeta. Težko delo ga je čakalo. Otroci so imeli skoraj eno leto počitnice zaradi bolezni Breit-schopfa in Pavlija. Za šolsko leto 1896-97 je na šoli redni učitelj svetoivčan Vinko Trobec. Tudi ta ni imel mirnega življenja v vasi. Morda šaljivec po naravi, je spisal »šaljivi dopis o tukajšnji šoli v »Brivecu«. Zaradi tega so se starišči puntali, otroci so mu nagajali. Ko se je neki večer vračal iz Lonjerja s kolesom domov, so mu celo vrv nategnili čez cesto! Februarja 1897 je be-ležil: »končam opisovati to moje kratko vladanje tu v Borštu s tem, da priželim bržanom boljše pameti in etikete.« Sledil mu je Anton Bezeg. Poučeval je 117 otrok, razdeljeni so bili v tri oddelke z dopol-dansko in popoldansko šolo. Veliko se je trudil, da bi spravil v tir šolo. Takratno šolsko leto je trajalo od 1. sept. do 15. julija. Med šolskim letom 1899-1900 Bezeg odide in mu sledi Rudolf Gross iz Ljublja-ne. V tem šolskem letu se prvič omenja zdravnikov obisk v šoli ter cepljenje proti kozam. Zima huda brez kurjave, davica, ospice so motile pouk vse leto. Ob koncu šolskega leta »so otroci iz 4. oddelka in sicer tisti, ki so s tem šolskim letom za-dobili izpustnico prejeli prvo sv. obhajilo« in sicer 12 od 111 učencev. Pouk v nasled-njih letih poteka redno. Iz prejšnjega šol-skega poslopja se seli del šole v prilično sobo šolskega stanovanja. 27. II. 1902 so slovesno blagoslovili novo šolsko poslopje

in sicer polovico sedanjega šolskega poslop-ja. Drugo polovico so pa gradili počasi — s pomočjo krajnega šolskega sveta v Dolini in s požrtvovalnostjo domačinov, ki so delali na »robotu«. Učiteljeval je v tej dobi Anton Urbančič.

Po Grossovem odhodu ni bilo 4 mesece pouka. Dolinski šolski svet je oviral ime-novanje novega učitelja. Ob začetku šol-skega leta 1902 ima vodstvo šole Josip Valenčič, učitelj v Rimljanjih, dejansko poučujeta suplentki prej Marija Posega in potem Antonija Besednjak. Marca 1903 nastopi Urbančič, ki »ni prišel v Boršt, da se bo z županom prepiral, ampak le zato, da bo mladino poučeval in izgojeval.« Je sam beležil. Veliko težav je imel. Lotil se je dela, zahteval in dobil nekaj novih klopi, črnilnike je sam kupil, zahteval je, da se opremljena učilnica z dovoljno in boljše opremo; odpovedal se je pavšlu v znesku 80 kr., ker s to vsoto ni kril stroš-kov za »našanje, kurjavo, kurivo, tiskovine, črnilo, kredo, gobo in za vabilno zvo-njenje.« Nastal je velik spor in veliko pi-sarije, vendar ni klonil. Z enako trmogla-vostjo je pričel delo za spremenitev šole v Borštu iz enorazrednice v dvorazrednico. In to je dosegel 14. 10. 1905, vendar je poučeval še sam, »ker ni imel krajni šolski svet potrebne sobe, a c. k. okrajni šolski svet potrebne učiteljske moči, tako je o-stala šola na papirji dvorazrednica! Pavšal so mu pa povzeli na 130 kr.!

Čeprav se je toliko brigal za šolo, za

otroke in vaščane, ki ga imajo še danes v spominu, morda prav zaradi tega so ga hoteli premestiti v Boljunc, Celo šolsko leto je zavlačeval premestitev z vsemi oprl-jemki, ki mu jih je nudil zakon, poslušal se je tudi tožbe! Končno junija 1906 je v Boljuncu. Za naslednika so imenovali »Ludovika Žerjav-a, absolviranega učiteljskega kandidata in gospico Gizelo Bellin-ger, učiteljico absolvirano kandidatino; a žalibog le za kratek čas...« je beležil mla-di Žerjav ter je grajal zaniknost dolin-skega krajnega šolskega sveta, ker ni v petih mesecih dokončal dozidave druge učilnice in popravila prejšnje. Vendar 5. novembra 1906 se prične šolsko leto v obeh učilnicah v istem poslopju, ki stoji še dandanes. Leta 1907 sta na šoli Kristjan Bogatec in Stefanja Čeh-Kljun. In tu se borštanska kronika končuje. Po drugih zapisnikih vemo, da so poučevali v letih 1908 Ivančič Alma, 1909 Franc Košutnik ter Jožef Jakopec. Franc Venturini je nastopil leta 1910, Svara Ernest pa 1921.

Po Gentilijevi reformi so poučevali ita-lijski učitelji z manjšim uspehom. 1943 sta spet odprli slovensko šolo na prasto-voljno pobudo č. g. Franca Malalana, žup-nika, Petarosa Zdenka, poštna uradnika, ter Zahar Pepeca. Prostovoljno in brezplačno sta učili skoraj dve celi šolski leti. Z le-tom 1945 pa je znova zaživela redna slo-venska šola.

Učitelj

Z GORIŠKEGA

KATOLSKI DRAMSKI ODESK IZ SOVOĐENJ

prideji v nedeljo 31. julija ob 20.30
na župnijskem dvorišču v Sovodnjah
priljubljeno ljudsko igro J. Kreka

»TRI SESTRE«

Med odmori igrajo veseli godei.

Vabljeni!

Prihodnji teden v Gorici

V ponedeljek 1. in torek 2. avgusta bodo porciunkulski odpustki pri oo. kapucinih.
V sredo zvečer ob 8h mesečna pobožnost za žene pri Sv. Antonu.
V petek zvečer ob 8h ura čiščenja pri Sv. Antonu.
V soboto zjutraj ob 6h pobožnost prvih sobot v stolnici s sv. mašo in premišljevanjem.

Odkopali so človeške kosti

Pri delu za mestno kanalizacijo v ulici Vaccano so odkopali človeške kosti v globini 1,5 m. Po prvem začetku so se zavledli, da so to pač ostanki ljudi, ki so bili nekoč pokopani okrog cerkve sv. Antona Novega, saj je tam pred 250 leti bilo staro mestno pokopališče. — Odkopane kosti so prenesli na goriško mestno pokopališče.

Delovna središča za prihodnjo zimo

Zelo neugodno je odjeknila v goriških krogih vest, da misli vlada za prihodnjo zimo občutno skrajšati sredstva za delovna središča v naši pokrajini. Odgovorni krogi so že protestirali v Rim zaradi tega ter prosili, naj ne zmanjšujejo podpore goriški pokrajini, kjer je brezposelnost tako in tako najvišja. Upajmo, da bodo v Rimu pokazali razumevanje.

Gospodarske težave občin

Vse občine goriške pokrajine razen Ronk so pasivne ter imajo v proračunu višji ali nižji primanjkljaj. Zato so zastopniki občin in pokrajine sklenili, da zaprosijo vlado, naj kaj ukrene, da se tako stanje izboljša. Slabi položaji občinskih uprav izvirajo predvsem iz slabega gospodarskega položaja v deželi.

Pred kratkim so ustanovili tri nove občine: Mošo, San Lorenzo pri Moši in Rudo. Pred fašizmom so bile to samostojne občine, ki so želele postati samostojne tudi sedaj. Vlada je ugodila njih prošnji.

Umrli so

V ponedeljek je po daljši bolezn umrla Jožefa Sivec, ki so jo zlasti Kobaridčani dobro poznali, saj je bila 30 let v službi pri g. dekanu Pavlinu v Kobaridu. Doma je bila iz Dolj pri Tolminu, kjer se je rodila pred 70 leti. Mlada je šla služiti in prišla v Gorico, kjer je bila najprej pri uršulinkah, pozneje pa skoro ves čas služila pri duhovnikih, največ let pri g. dekanu Pavlinu, s katerim je prišla tudi v Gorico 1. 1947. Bila je 43 let zvesta Marijina družbenica in tudi članica tretjega reda. Tiha in delavna je veliko storila za širjenje dobrega tiska v Kobaridu. Lepo je živela, lepo je umrla. Bog ji daj večni pokoj.

V torek zjutraj pa nas je zapustil Ferdinand Lapanja iz Idrije pri Bači. Bilo mu je komaj 64 let, bil je zdrav vse življenje, delaven, skrben gospodar in trgo-

vec v Idriji pri Bači. Po vojni je tudi on rajši izbral begunstvo kot življenje v komunistični diktaturi. Živel je z družino v Gorici, vedno delaven in odločen katoliški mož. Srčno je hrepenel povrniti se v rodno vas, a ni mu bilo dano. Neizprosna smrt mu je pretrgala nit življenja, sedaj počiva na goriškem pokopališču v upanju, da se bo lahko kdaj vsaj mrtev vrnil v domače kraje.

Užaloščeni ženi in hčerki ter vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje, umrlemu pa večni pokoj.

In še tretjo smrt moramo naznaniti. V Čekovniku pri Idriji je v petek 22. julija umrl oče č. g. Franceta Felca, bivšega kaplana v Kanažu in župnega upravitelja v Kojskem in Nemškem Rutu. Pred leti je pokojniku umrla žena, sedaj je šel sam za njo. Bil je trden krščanski značaj, ki se je kot

S TRŽAŠKEGA

Romarjem na pot

To soboto odpotuje nad 500 Primorcev na skupno tridnevno romanje h Gospe Sveti na Koroškem. Romanje je organizirala Duhovska zveza v Trstu pod vodstvom gospodov iz Doline, Ricmanj in Škdnja. To je šesto skupno tržaško romanje. Prvo je bilo 1950 v Rim.

Romarjem želimo srečno in veselo pot na zeleno Koroško. Molite veliko za vse nas, ki ostanemo doma, a smo združeni z vami. Posebni namen naših skupnih molitev v teh dneh bodi: da bi nam dobri Bog dal po priprošnji sv. škofa Modesta (njegov grob je v svetišču Gospe Svete) novih duhovnikov. Tako v Trstu kakor v Gorici se čuti pomankanje novih duhovskih poklicev. Prosimo Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev!

1855

1955

STOLETNICA SOLE v Borštu

Bivši učenci priredijo dne 31. julija ob 16.30 v Borštu v Hribenci

PROSLAVO

100-letnice ustanovitve šole

Nastopili bodo pevski zbori, folklorna skupina iz Brega in domača godba.

Iz salezijanske župnije v Trstu

Zopet vam lahko sporočamo o veselom dogodku naše župnije. V nedeljo dne 24. julija je častiti gospod novomašnik Viktor Godina, ki je tukajšnji rojak, daroval pri nas sv. mašo za tukajšnje Slovence. V lepem govoru nam je povedal, kako mu je ljubezen božja po Marijini priprošnji naklonila dobrotnikov v salezijanski družini, ki so mu pripomogli do vzvišenega poklica. Priporočal nam je, naj se z njim združimo v molitvi in prosimo ljubelega Boga za vse tukajšnje Slovence, da bi ostali verni in dobri. Vključimo naj tudi vse sovražnike naše vere, da bi našli zopet pot k svojemu Bogu. Priporočimo naj ljubi naši nebeški Gospe ves slovenski narod.

Po končani sv. maši nam je gospod novomašnik podelil novomašniški blagoslov.

premišljeno in hoté grešila, marveč proti svoji volji. Vražja moč čarovnice jo je preslepila in obvladala. Nedožnost so jo obsodili v smrt.

Tudi hišo starega Dode je dosegla ta novica. Mark je zvedel zanj na poti. Neki prijatelj ga je obvestil o tem. Ta je kasneje pripovedoval, kako je Mark spremenil obraz, ko je zvedel za to novico, in kako je naglo bežal v gozd.

Zvečer istega dne je pripovedovala mala deklica, kako je videla zgoraj na grobišču moškega, ki je ležal na Lulinem grobu, grebel s prsti v zemljo in klical z glasom, ki je trgal srce: »Lula, odpusti mi — odpusti mi, o Lula moja!«

KRVNA OSVETA

Omahuječe je Mark prišel iz gozda, kamor se je bil skril. Ni mogel več naprej, ker ga noge niso več držale; sedel je na tla in začel jokati. Vse telo je trepetalo, kakor bi imel hudo mrzlico; bil se je s pestmi v prsa, praskal z nohti po obrazu, si grizel prste na roki. Oči so mu divje sijale, lasje razmršeni, iz ust mu je šla pena. Bil je podoben razjarjeni kači.

To stanje je trajalo precej dolgo, dokler ga niso zapustile moči. Čutil se je izmu-

gozni delavce ves žrtvoval, da je izsolal sina duhovnika. — Sinu, č. g. Francu, in hčerki ter ostalim sorodnikom naše sožalje.

Števerjan

GOSTOVANJE SOVOĐENJCEV

Preteklo nedeljo 24. julija je pri nas gostoval Katol. dramski odesk iz Sovodnjah s Krekovo igro »Tri sestre«. Igra je že sama na sebi lepa in zanimiva, sovođenjska dekleta in fantje pa so jo tudi podali tako, da se je zelo številnemu občinstvu še bolj priljubila. Prisotni niso štedili s ploskanjem in pohvalno med igro in po njej. Med odmori so igrali »Veseli godei« SKPD iz Gorice, ki so prijetno zabavali prisotne. Uspeh Sovodnjencev je bil res hvale vreden in smo jim hvaležni, da so s tako lepo igro počastili našega patrona sv. Mohorja. Gotovo, da je tradicionalno praznovanje domačega patrona s pošteno kulturno prireditvijo veliko bolj na mestu nego ples. — Sovodnjencev želimo, naj vztrajajo na četrti poti, ki jim je v čast in ponos.

Tudi popoldansko božjo službo je opravil častiti gospod novomašnik ter nam nato razdelil podobice v spomin. Vso to slovesnost je spremljalo lepo petje naših vrlih pevovodstvom častitega gospoda patrona Antona, ki tako neumorno skrbi za dušni blagor Slovencev tukajšnje župnije. Dal nam ljubi Bog dočakati še mnogo tako lepih dni!

Sesljan

VILKU ČEKUTI V SLOVO

Pred štirinajstimi dnevi nas je tiho zapustil s svojo družino Vilko Čekuta in se izselil v Kanado. Skoro sedem let je živel v naši vasi, deset let pa na Primorskem; njegovo bivanje je pustilo globoke sledove in njegov odhod bomo vsi občutili. Na Primorsko je prišel leta 1945 in se ustavil najprej v Gorici. Tam je v prvi zmediji povojnega časa takoj zastavil svoje delo na kulturnem in zlasti na dramskem polju. Ustanovila se je dramska družina, ki je v dveh letih postavila na oder pomembna dela: Timmermanova Sv. Tri kralje, Finžgarjeva Divjega lovca, komedijo Voda, opereto Miklavž prihaja in druge. Takrat pod zavezniško upravo smo imeli Slovence v Gorici dostop do Verdijeve divjane in vse omenjene in še druge igre so se tam igrale z velikim umetniškim uspehom. In veliko zaslug poleg drugih je imel ravno Vilko Čekuta, ki se je z dramsko umetnostjo seznanil v Ljubljani na odru Rokodelskega doma.

Ko se je leta 1947 ustanovilo Svobodno tržaško ozemlje, se je Vilko Čekuta z družino naselil v Sesljanu. Žena gospa Milena je dobila službo na tržaškem radiu II, on sam pa je zaman prosil za stalno namestitev kjer koli. Togi zavezniški uradniki so ga vedno zavračali kot nezaželeno osebo. A Vilko Čekuta se ni udal. Kljub temu je sodeloval pri oddajah na radiu in se zlasti velikodušno udeleževal na dramskem polju. Razne kulturne prireditve katol. Slovencev na Tržaškem so bile njegovo delo ali vsaj je na njih bistveno sodeloval. Kot arhitekt je izdelal razne načrte za kapelice, cerkve na Pesku, opremil je nekaj knjig itd. Vedno je hrepenel po lepem in umetniškem. Bil je vedno požrtvovalen in nesebičen, kremenit značaj. Zato je toliko težja izguba sedaj, ko ga ne bo več med nami. — Tudi po gospe

čenega do smrti. Sedel je mirno, kot bi mu kri v žilah zamrznila.

»Lula, odpusti mi!« — Samo te besede so mu prihajale iz ust v tej dušni zmedenosti. Nato ga je neka nevidna moč dvignila; šel je na pokopališče, na sestrin grob. Tam je padel na kolena, začel grebsti z rokami in odmikati kepe zemlje, ki so težile Lulino truplo; imel je že vse roke krvave, hotel bi z glavo v zemljo, prav do sestre! S trepetajočim glasom je razodel svojo krivdo, spovedal svoj greh, izrazil kes in prosil odpuščanja: »Lula, odpusti svojemu bratu!«

Naenkrat je prenehal z jokanjem in zdihovanjem. Posluhnil je, od daleč je zaslišal glas. Vstal je naglo, se udaril s pestjo ob čelo ter odšel naglo s pokopališča. Napotil se je proti domu.

Zopet je našel doma samo teto, ki je že spala, ker je bilo pozno. Ni je nadlegoval, samo iskal je povsod, dokler ni našel petrolejke, ki jo je prižgal in del na podstavek. Nato je vzel puško in jo začel ogledovati od vseh strani. Orožje, na katero je bil tako ponosen, katero je s tako skrbjo hranil, je začelo zadnje tedne rjaveti.

Mileni nam bo težko, ko je ne bomo več poslušali na radiu in je ne bomo več videli na naših odrih.

Obema ključemo: Zbogom in Nasvidenje v boljših časih! Do tedaj pa naj vama da Bog obilo sreče v novem svetu.

OBVESTILA

ZA GORIŠKO SKOFIJSKO ROMANJE NA BARBANO, ki se bo vršilo v četrtek 11. avgusta, veljajo naslednja navodila: Romarji naj po možnosti opravijo sv. spoved doma, bodo pa na razpolago spovedniki tudi na Barbani. Zeleti je, da bi vsi romarji prejeli sv. obhajilo med sv. mašo ob 8. uri. Vsakdo naj prinese s sabo tudi kaj za malico in kosilo, ker na Barbani se take stvari težje dobijo. Spored pobožnosti bo naslednji:

Ob 8h sv. maša z ljudskim petjem in s skupnimi mašnimi molitvami ter kratkim nagovorom;

ob 10.30 druga sv. maša, pojejo združeni zbori; tudi med to mašo bo kratek nagovor.

Popoldne ob 15h stanovski govori za vsak stan posebej, nato skupne pete litanije M. B. z odpevi in blagoslov v cerkvi. Razhod.

To skupno romanje na Barbano naj bo dostojna priprava na praznik Marijinega vnebovzetja.

DUHOVNE VAJE ZA DEKLETA bodo v Gorici od 16. do 20. avgusta, kot že napovedano. Vodil jih bo prof. Pavel Slapar. Priglasiti se je treba v stolnem župnišču v Gorici, Corte S. Ilario 7. Tam se dobe tudi vse ostale informacije.

SOLSKA VEST

Solsko skrbništvo v Trstu sporoča, da so objavljene prednostne lestvice za poverjenost in nadomestna mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1955-56. Prednostne lestvice so na vpogled od 26. julija do vključno 4. avgusta 1955 na Slovenski višji realni gimnaziji v Trstu, ulica Lazzaretto Vecchio št. 9, med 10. in 12. uro dopoldne.

POROČNA KNJIZICA

Že dolgo smo potrebovali v slovenskem jeziku »Poročno knjižico«, ko jo je sedaj izdala in založila knjigarna »Fortunato« v Trstu. Drugi narodi imajo podobne knjižice že zdavnaj v rabi. »Poročna knjižica« ima praktični pomen ter služi, da jo župnik da v roke novoporočencema na dan poroke ne samo kot spomin na poroko, temveč tudi zato, da imata v njej na kratko razložene vse glavne verske resnice in zapovedi božje ter sv. zakramente, zlasti ves nauk o krščanskem zakonu. Brez nepotrebnih besedi je v tej knjižici razloženo vse, kar je nujno, da znajo oni, ki se krščansko poročajo. Vseled tega smemo pričakovati, da bodo »Poročno knjižico« dobili v roke vsi krščanski zakonci. — Knjižica je tudi na zunanje čedno opremljena in lično tiskana v treh barvah, da je bo vsakdo vesel. Dobi se v knjigarni »Fortunato« v Trstu in v Katoliški knjigarni v Gorici.

DAROV ZA KATOLISKI TISK: Namesto cvetja na grob pok. Justa Humarja daruje dekliški krožek iz Sovodnjah v sklad za katoliški tisk lir 2.500. — Najlepša hvala.

ZA SLOV. ALOJZJEVIŠČE: Družbenica iz Gorice 2.000 lir. Bog povrni!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Radio Trst A

Nedelja, 31. 7.: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Vera in naš čas. — 12.00 Oddaja za najmlajše - »Zlata ribica«. — 13.30 Glasba po željah. — 16.02 Franc Lehar: GROF LUKSEMBURSKI, opereta v treh dejanjih. — 17.00 Koncert zbora iz Lonerja-Katinare. — 19.15 Obisk pri slikarju Spacalu. — 20.30 Puccini: DEKLICA Z ZLATEGA ZAPADA, opera v treh dejanjih.

Ponedeljek, 1. 8.: 12.55 Pevski duet in harmonika. — 18.30 Koncert sopranistke Ljubice Berce. — 19.15 Mamica pripoveduje. — 22.00 Iz italijanske književnosti in umetnosti. — 22.15 Musorgski: Slike z razstave.

Torek, 2. 8.: 13.30 Glasba po željah. — 19.15 Radijska univerza. — 20.30 Slovenski motivi. — 21.00 Radijski oder - Dostojevski - Rebec: IGRALEC.

Sreda, 3. 8.: 13.30 Lahke melodije igra duo Harris-Primani. — 18.30 Z začarane police. — 21.30 Koncert tržaškega mandolinskega orkestra. — 22.00 Iz slovenske književnosti in umetnosti.

Četrtek, 4. 8.: 12.55 Slovenski motivi. — 19.15 Radijska univerza. — 20.30 Zbor Glasbene matice. — 21.00 Dramatizirana zgodba - Kuret: ZLATOROG. — 22.00 Glasbeno predavanje.

Petek, 5. 8.: 13.30 Glasba po željah. — 18.30 Z začarane police. — 18.40 Koncert tenorista Pavla Pokornjaka. — 19.15 Poletni športi. — 20.40 Vokalni kvintet. — 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 22.00 Svetovna književnost in umetnost.

Sobota, 6. 8.: 12.55 Jugoslovanski motivi. — 15.30 Pogovor z ženo. — 16.00 Popoldanski kavarniški koncert. — 17.00 Domači odmevi. — 19.15 Radijska univerza. — 20.30 Lepe slovenske pesmi. — 21.00 Strauss: SALOME, opera v 1 dejanju.

ZANIMIVOSTI

SONČNE OPEKLINE: Dobili smo gorko poletje. Sonce tudi letos že nekaj dni neusmiljeno pripeka. Zato se eni sončijo ob morju, drugi v planinah, največ pa po njivah in travnikih pri napornem delu. In rado se zgodi, da zaradi sončnih opeklin ponoči ni mirnega počitka. Kako pomagati? Prav preprosto: pripravimo si zmes iz enakega dela limonovega soka in glicerina. S to zmesjo si namažemo pekoča mesta kože in čutili bomo kmalu blagodejni učinek. Ta koristna zmes pa se ne da ohraniti v posodi dalj časa.

PRVIČ V ZGODOVINI SKAVTIZMA

bodo letos imeli svoj letni izlet skavti izven Evrope, namreč v Kanadi, kjer se bo zbralo v bližini znamenitih Niagarskih slapov 10 tisoč skavtov iz 50 dežel. Bivali bodo v šotorih na prostoru, ki bo imel 3 kvadratne kilometre.

IZJAVE TREH VOJAKOV, KI SO SE VRNILI S KOREJE. Trije ameriški vojaki, ki so po premirju na lastno željo ostali na Kitajskem, so zdaj »ozdraveli« in zaprosili za vrnitev v domovino, kar jim je bilo po daljšem oklevanju tudi dovoljeno. Novinarjem, ki so jih vprašali, zakaj so ostali v komunistični Kitajski, je prvi odgovoril: »Bil sem norec!« Drugi pa je rekel: »Bolje smrt, kot komunizem!« Eden izmed njih je izjavil, da so ga izpustili šele, ko je zagrozil, da si bo vzel življenje, če ga ne puste domov.

Med potom je pogosto postajal, se razgledoval, poslušal. Več ko desetkrat je že prehodil okolico, vedno prežeč na nasprotnika. Začelo se je daniti. Truden je sedel, da se malo odpočije, toda počitek je kratak. Znova je hodil okoli, pazil in poslušal.

Začutil je lakoto. Vzel je iz torbe kos kruha, pa ni mogel jesti, preveč je bil razburjen. Legel je, da bi nekoliko zaspal, pa tudi spati ni mogel; zato je šel zopet iskat.

Oni, ki ga je Mark iskal, ni bil daleč: tudi Pal Gjoka je iskal Marka. Dobro je vedel, da ga Mark išče. Poznal je dobro zahteve krajevnega zakona — zatorec je Marka že dolgo časa pričakoval.

Po Lulinem odhodu je postal Pal kot zgubljen; šel je v hribe. Kdo je bil, ki mu je ugrabil ljubljeno Lulo? — Najbolj je sovražil starega Dodo in sina Marka; bil je pripravljen zgubiti življenje, da bi le mogel oba ubiti. Ta dva sta bila zastopnika vseh drugih, ki so se mu posmečevali in mu grenili življenje. Ta dva je treba spraviti s sveta. Iskal ju bo, našel in potem — ona dva ali oni!

(Sledi nadaljevanje)

F. BARCATA:

V deželi Škipetarjev

POVEST - 29

»O nesrečna žival! Ti ljudje so hujski kakor strupene kače v gozdu!« — Deset, dvajset rok je zgrabilo volka, mu trgalo ušesa, noge, rep ter ga metalo ob tla.

Med tem časom so ubili tudi čarovnico, ki je ležala na tleh, vsa pokrita s kamenjem, s krvavo glavo; a še mrtva se je zdela zmagovalka.

Množica se je začela porazgubljati v dolino, pa brez kričanja in vriskanja; šli so tiho in pobito, kot bi se vračali od težkega in nevarnega dela.

Čarovnične besede so jim zvenele po ušesih.

*

Z nenavadno naglico se je razširila vest po celi vasi; besede čarovnične so bile predmet vseh pogovorov in vsaki hiši Kryezza. Povsod je bilo opaziti strah in sramoto, pomešano z veseljem, da je vendar enkrat končala vražja starka, povzročiteljica vsega gorja. Se na poseben način je našla odmev vest o nedolžnosti Lule. Zdaj je bilo vsem težko za to nesrečnico, ki ni